

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ВВЕДЕННЯ ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ”**

(галузь знань 1801 «Специфічні категорії»,
освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»,
спеціальність 8.18010011 «Інтелектуальна власність»)

для студентів денної форми навчання

**Харків
2014**

Плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Введення до інтелектуальної власності» (галузь знань 1801 «Специфічні категорії», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», спеціальність 8.18010011 «Інтелектуальна власність») для студентів денної форми навчання / уклад. : О. С. Марченко, О. О. Чуприна. – Х. : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 47 с.

У к л а д а ч : О. С. Марченко,
О. О. Чуприна

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 2 від 18.02.2014 р.)*

1. ВСТУП

Дисципліна «Введення до інтелектуальної власності» вивчає загальні основи професійної діяльності в сфері інтелектуальної власності, її головні напрями, організаційні та етичні принципи, а також зміст, організацію, регулювання та ресурсне забезпечення діяльності професіоналів з інтелектуальної власності.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системного уявлення про професійну діяльність в сфері інтелектуальної власності, головні вимоги до фахівців з інтелектуальної власності; набуття навичок організації діяльності патентних повірених, оцінювачів інтелектуальної власності, консультантів з проблем інтелектуальної власності, що відповідають вимогам міжнародних і національних регулюючих актів, нормам професійної етики; отримання знань щодо головних принципів регулювання та інформаційних джерел діяльності професіоналів з інтелектуальної власності.

Специфіка освітньої професійної програми навчання професіоналів з інтелектуальної власності обумовлює зв'язок навчальної дисципліни «Введення до інтелектуальної власності» з курсами «Економіка інтелектуальної власності», «Право інтелектуальної власності», «Менеджмент і маркетинг інтелектуальної власності», «Безпека інтелектуальної власності», «Експертиза об'єктів промислової власності», «Нематеріальна економіка» та ін.

У результаті вивчення дисципліни «Введення до інтелектуальної власності» студенти повинні:

знати зміст та загальні характеристики інтелектуальної власності, види та функції послуг у сфері інтелектуальної власності, сучасні тенденції розвитку діяльності у сфері інтелектуальної власності в Україні та зарубіжних країнах; професійні обов'язки, професійні повноваження та професійну відповідальність працівника у сфері інтелектуальної власності, вимоги до професійних та особистих якостей працівника з інтелектуальної власності в Україні; зміст, організаційні особливості та етичні норми діяльності патентних повірених, оцінювачів інтелектуальної власності, консультантів з проблем інтелектуальної власності; юридичний статус, завдання та напрями діяльності державних

установ інтелектуальної власності України, принципи діяльності організацій саморегулювання професіоналів з інтелектуальної власності; бази даних та інформаційно-довідкові системи з інтелектуальної власності;

уміти застосовувати на практиці знання з організації та ведення патентно-інформаційної, оціночної, консультаційної діяльності в сфері інтелектуальної власності; діяти відповідно до вимог національних та міжнародних регуляторів та норм професійної діяльності з інтелектуальної власності і професійних етичних норм; формувати професійні відносини з державними установами та організаціями саморегулювання в сфері інтелектуальної власності; знаходити і ефективно використовувати інформаційні ресурси, бази даних, інформаційно-довідкові системи; користуватися сучасною науковою і методичною літературою, статистичними довідниками, електронними джерелами інформації.

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1. Інтелектуальна власність як сфера професійної діяльності

План

1. Поняття та загальна характеристика інтелектуальної власності. Еволюція інтелектуальної власності. Сучасні тенденції розвитку діяльності у сфері інтелектуальної власності в Україні та зарубіжних країн.

2. Набуття та охорона прав інтелектуальної власності.

3. Професійні послуги у сфері інтелектуальної власності: юридичні, патентно-інформаційні, оціночні, консалтингові.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність категорії «інтелектуальна власність».

2. Назвіть основні види послуг у сфері інтелектуальної власності.

3. В чому полягають особливості розвитку діяльності у сфері інтелектуальної власності в Україні порівняно з іншими країнами?

4. Які документи засвідчують наявність у суб'єкта прав інтелектуальної власності?

5. Яким чином здійснюється охорона прав інтелектуальної власності в Україні?

6. Розкрийте зміст патентно-інформаційної діяльності. Які патентно-інформаційні ресурси та продукти Вам відомі?

7. Назвіть напрями оціночної діяльності у сфері інтелектуальної власності.

8. Виконання яких функцій передбачає консалтингова діяльність у сфері інтелектуальної власності?

Практичні завдання

1. Для кожного з прикладів, які наведено у Переліку 1, виберіть об'єкт або область права інтелектуальної власності з Переліку 2.

Перелік 1

- 1) Компанія бажає отримати гарантії того, що більше ніхто не буде мати права використовувати її логотип
- 2) Співачка бажає передати права на відтворення відеокасети, на яку вона записала свій концерт
- 3) Новий спосіб обробки молока таким чином, щоб не було ніякого жиру в сирі, виготовленому з цього молока
- 4) Компанія вирішила вкласти гроші в упаковку, яка є оригінальною, і бажає отримати право на її виключне використання
- 5) Компанія вирішує використовувати логотип, який має таку ж форму, що і логотип конкурента, але відрізняється за кольором

Перелік 2

- 1) Недобросовісна конкуренція
- 2) Промисловий зв'язок
- 3) Товарний знак
- 4) Суміжні права
- 5) Винахід

Тестові запитання

1. Авторське право на літературний твір виникає:

- а) з моменту створення твору;
- б) при проставлянні на творі авторського підпису;
- в) на підставі реєстрації авторського права;
- г) з дати укладення автором договору з видавництвом;
- д) з дати публікації літературного твору.

2. Об'єктами суміжних прав є:

- а) літературні твори;
- б) комп'ютерні програми;
- в) передачі організацій мовлення;
- г) наукові відкриття;
- д) товарні знаки.

3. Що з переліку не належить до майнових прав інтелектуальної власності на комерційну таємницю?

- а) право на використання комерційної таємниці;
- б) право дозволяти використання комерційної таємниці;
- в) право перешкоджати неправомірному розголошуванню комерційної таємниці;
- г) право перешкоджати неправомірному збору інформації про комерційну таємницю;
- д) право на визначення інформації комерційною таємницею.

4. Що з переліку не належить до об'єктів промислової власності?

- а) винаходи;
- б) товарні знаки;
- в) промислові зразки;
- г) твори;
- д) комерційні найменування.

5. *Право інтелектуальної власності на конкретну торговельну марку може належати:*

- а) лише фізичним особам;
- б) лише юридичним особам;
- у) одночасно декільком фізичним особам;
- г) одночасно декільком юридичним особам;
- д) одночасно декільком фізичним і юридичним особам.

6. *Який об'єкт права інтелектуальної власності не може повторюватися?*

- а) винахід;
- б) промисловий зразок;
- в) фонограма;
- г) товарний знак;
- д) корисна модель.

7. *Чи всі об'єкти інтелектуальної власності є результатом інтелектуальної творчої діяльності?*

- а) ні;
- б) так;
- в) тільки літературні твори;
- г) тільки винаходи;
- д) так, за виключенням товарних знаків.

Тема 2. Працівники у сфері інтелектуальної власності: організація діяльності та вимоги до професійних і особистих якостей

План

1. Сфери, організаційно-економічні особливості діяльності та оплата послуг працівників у сфері інтелектуальної власності.
2. Професійні обов'язки, повноваження та відповідальність працівників у сфері інтелектуальної власності.
3. Вимоги до професійних та особистих якостей працівника з інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Які спеціалісти працюють у сфері інтелектуальної власності?
2. У чому полягають особливості оплати послуг працівників у сфері інтелектуальної власності?
3. Назвіть основні професійні обов'язки та повноваження працівників у сфері інтелектуальної власності.
4. Працівники яких професій відповідно до «Класифікатора професій ДК 003:2010» можуть бути задіяні в сфері інтелектуальної власності?
5. Визначте та обґрунтуйте основні вимоги до професійних та особистих якостей працівників з інтелектуальної власності в Україні.
6. Якими етичними нормами має керуватися працівник у сфері інтелектуальної власності в своїй професійній діяльності?

Практичне завдання

1. Складіть професіограму працівника з інтелектуальної власності, заповнивши табл. 1.

Таблиця 1

Професіограма працівника з інтелектуальної власності

Компоненти професіограми	Зміст компонентів професіограми
1. Зміст праці (професійні обов'язки):	
2. Професійно вадливі якості працівника	
2.1. Психофізіологічні параметри (вимоги до працездатності, уваги, пам'яті тощо):	
2.2. Особистісні якості	
2.3. Інтелектуальні якості	
3. Знання, вміння, навички	
4. Умови праці	

5. Медичні протипоказання	
6. Вимоги до професійної освіти та підготовки	
7. Сегмент, що займають працівники даної професії на ринку праці:	
7.1. Споріднені професії	
7.2. Діапазон можливих посад	
7.3. Можливість індивідуальної трудової діяльності	
7.4. Попит на працівників даної професії на ринку праці	

Тестові запитання

1. Професіограма – це:

- а) повний перелік професій в певній сфері;
- б) перелік професій в сфері юридичної діяльності, де зазначені вимоги до рівня кваліфікації фахівців;
- в) перелік професій в певній сфері та відповідних розмірів заробітної плати;
- г) комплексне відображення головних сторін певної професійної діяльності, а також особистісних якостей, що в ній реалізуються;
- д) перелік особистісних якостей, що виключають можливість займатися певною професійною діяльністю.

2. Професіограма являє собою набір вимог професії до:

- а) особистісних якостей робітника;
- б) його психофізичних характеристик;
- в) його професійної підготовки;
- г) його знань, вмінь та навичок;
- д) усі відповіді правильні.

3. До якого розділу «Класифікатора професій ДК 003:2010» віднесені працівники, задіяні у сфері інтелектуальної власності?

- а) розділ 1. Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі);
- б) розділ 2. Професіонали;
- в) розділ 3. Фахівці;
- г) розділ 4. Технічні службовці;
- д) розділ 5. Працівники сфери торгівлі та послуг.

4. До морально-етичних принципів діяльності працівника з інтелектуальної власності належать:

- а) верховенство права – служіння праву та закону, дотримання законності;
- б) гуманне ставлення до людей;
- в) порядність – органічна нездатність до безчесного вчинку;
- г) правдивість – особисте правило говорити людям істинну, не приховувати від них дійсне положення справ, якщо це не заподіє шкоди інтересам особистості та держави;
- д) усі відповіді правильні.

Змістовий модуль II. ПРОФЕСІОНАЛИ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: НАПРЯМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені)

План

1. Представники у справах інтелектуальної власності: правовий статус, права, обов'язки, відповідальність. Набуття, реалізація і припинення права займатися діяльністю патентного повіреного. Етичні норми діяльності представників у справах інтелектуальної власності.

2. Основні функції та види професійних послуг патентних повірених.

3. Організаційні форми діяльності патентних повірених: агентство (бюро) патентного повіреного, структурний підрозділ фірми (організації), співробітник фірми (організації), патентний повірений-фізична особа.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Дайте визначення правового статусу патентного повіреного.

2. Назвіть головні вимоги до патентного повіреного. Охарактеризуйте права та обов'язки патентного повіреного.

3. Розкрийте відповідальність патентного повіреного.

4. Чому в діяльності представників у справах інтелектуальної власності важливо дотримання етичних норм?

5. Визначте функції патентних повірених.

6. Які професійні послуги можуть надавати патентні повірені? На які з них існує попит в Україні?

7. Як організувати роботу агентства (бюро) патентного повіреного?

8. Як організована діяльність патентного повіреного – фізичної особи?.

9. Які інші організаційні форми роботи патентного повіреного можуть використовуватися?

Практичне завдання

1. Проаналізуйте рекламні пропозиції послуг патентних повірених, що наведено у табл. 2, та визначте головні напрями їх діяльності.

Таблиця 2

Послуги патентних повірених

Патентні повірені	Послуги
Компанія «Михайлюк, Сороколат и Партнерь»	<ul style="list-style-type: none"> – патентування винаходів, промислових зразків, корисних моделей, сортів рослин в Україні і за кордоном; – реєстрація товарних знаків (торговельних марок) в Україні та за кордоном; – реєстрація штрих-кодів; – реєстрація доменних імен; – реєстрація авторських прав; – оформлення і державна реєстрація договорів про передачу прав і ліцензійних угод; – внесення об'єктів інтелектуальної власності до митного реєстру України (торговельні марки, промислові зразки, географічні зазначення походження товарів, об'єкти авторського і суміжного права); – проведення всіх видів патентних досліджень; – оплата патентних зборів; – захист прав інтелектуальної власності в разі їх порушення; – професійні переклади патентної та іншої документації; – консультації з будь-яких питань, що стосуються об'єктів інтелектуальної власності
Патентні повірені	У цілому наша компетентність, досвід і наявність

«Вулих і Вулих»	висококваліфікованих фахівців дозволяють нам працювати для клієнтів усього світу з усіх питань, зв'язаних з інтелектуальною власністю, включаючи патенти, товарні знаки, промислові зразки й авторське право. Ми завжди можемо врахувати конкретні потреби всіх наших клієнтів.
Патентний повірений А. А. Назаренко	<p>Реєстрація торгівельної марки – торгівельна марка, товарний знак, знак для товарів і послуг, Свідоцтво на знак для товарів і послуг</p> <p>Реєстрація винаходу – пристрій, спосіб, речовина, штам мікроорганізму, культура клітини рослин і тварин, Патент на винахід</p> <p>Реєстрація корисної моделі – пристрій, спосіб, речовина, Патент на корисну модель</p> <p>Реєстрація промислового зразка – промисловий зразок, промисловий дизайн, етикетка, форма, Патент на промисловий зразок</p> <p>Реєстрація авторських прав – авторське право, твір, об'єкти авторського права, авторський договір, Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір</p>
Патентний повірений Боровик П. А.	<p>Реєстрація торговельних марок в Україні і в інших країнах.</p> <p>Патентування винаходів, корисних моделей, промислових зразків в Україні і в інших країнах.</p> <p>Патентування корисних моделей.</p> <p>Патентування промислових зразків.</p> <p>Патентний пошук.</p> <p>Підготовка ліцензійних договорів, договорів передачі прав на торговельні марки, винаходи, корисні моделі і промислові зразки.</p> <p>Представництво у спорах з питань інтелектуальної власності під час досудового врегулювання (Апеляційна палата Державного департаменту інтелектуальної власності), в судах.</p> <p>Консультавання з питань охорони об'єктів інтелектуальної власності.</p> <p>Посередництво з урегулювання спорів, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності.</p> <p>Попередні консультації з питань стратегії при-</p>

	<p>дбання прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні та за кордоном, патентоздатності винаходів, корисних моделей, промислових зразків, охороноздатності знаків для товарів і послуг, умов надання охорони об'єктам авторського права та суміжних прав.</p>
--	--

Проведення технологічного аудиту – комплексного дослідження фірми / організації / підприємства для виявлення діючих або проєктованих технічних / технологічних рішень та здійснення об'єктивної оцінки їх потенціалу як об'єкту трансферу (передавання) технологій.

Тестові запитання

1. Яка вимога не є обов'язковою для набуття особою статусу патентного повіреного?

- а) громадянство України;
- б) наявність свідоцтва про право займатися діяльністю патентного повіреного;
- в) повна вища освіта;
- г) повна вища освіта у сфері охорони інтелектуальної власності;
- д) посада у патентному агентстві.

2. Від якої дати виникає право особи займатися діяльністю патентного повіреного?

- а) від дати внесення патентного повіреного до Державного реєстру;
- б) від дати прийняття рішення Атестаційної комісії;
- в) від дати отримання диплома про вищу освіту у сфері охорони інтелектуальної власності;
- г) від дати складання кваліфікаційних іспитів;
- д) від дати отримання диплома про вищу освіту.

3. Який досвід практичної роботи у сфері охорони інтелектуальної власності повинен мати фахівець для його атестації у якості патентного повіреного?

- а) не менш як 5 років;
- б) тривалість практичної роботи не визначена;
- в) більше 5 років;
- г) досвід роботи не визначено у якості критерію атестації патентних повірених;
- д) 1 рік.

4. Патентний повірений не може працювати:

- а) у патентних агентствах;
- б) у установах, що здійснюють регулювання діяльності представників у справах інтелектуальної власності;
- в) за наймом;
- г) у фірмі, що надає юридичні послуги;
- д) у вищих навчальних закладах.

5. Документ, що засвідчує авторство щодо винаходу, кресленої моделі або промислового зразка, називається:

- а) товарний знак;
- б) ліцензія;
- в) свідоцтво про власність;
- г) патент;
- д) авторський договір.

6. Що з переліку не є характеристикою патентознавця?

- а) виконання функцій патентного повіреного;
- б) вища освіта;
- в) консультування з інтелектуальної власності;
- г) праця у патентних агентствах;
- д) широка ерудиція.

7. Який об'єкт інтелектуальної власності захищається патентом?

- а) літературний твір;
- б) наукове відкриття;

- в) комерційна таємниця;
- г) промисловий зразок;
- д) товарний знак.

Тема 4. Професійні оцінювачі інтелектуальної власності

План

1. Професійна оціночна діяльність: зміст, форми та напрями роботи. Основні види оціночних послуг. Особливості оцінки інтелектуальної власності.

2. Оцінювачі та суб'єкти оціночної діяльності, їх права, обов'язки та відповідальність. Організаційні форми суб'єктів оціночної діяльності.

3. Набуття права на заняття оціночною діяльністю. Кваліфікаційне свідоцтво оцінювача: умови отримання та підтвердження; порядок прийняття рішення про видачу, позбавлення, зупинення дії. Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності: порядок видачі; умови відмови у видачі; порядок анулювання.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте головні форми професійної оціночної діяльності
2. Які особливості притаманні оціночній діяльності у сфері інтелектуальної власності?
3. Розкрийте головні правові, професійні і особистісні характеристики оцінювача.
4. Як отримати кваліфікаційне свідоцтво оцінювача?
5. Як отримати сертифікат суб'єкта оціночної діяльності?

Практичне завдання

1. Визначте, у яких випадках та за яких умов проведення оцінки майна є обов'язковим. Заповніть табл. 3.

Таблиця 3

Випадки проведення оцінки майна	Обов'язкова оцінка	Обов'язкова оцінка за умов
Створення підприємств (господарських товариств)		
Реорганізації, банкрутства, ліквідації (господарських товариств)		
Приватизація		
Виділення або визначення частки майна у спільному майні		
Оподаткування майна згідно з законом		
Застава майна		
Визначення збитків або розміру відшкодування у випадках, встановлених законом		

Тестові запитання

1. До якої складової майна, яке може оцінюватися відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами з оцінки майна, належать об'єкти інтелектуальної власності?

- а) об'єкти у матеріальній формі;
- б) цілісні майнові комплекси;
- в) нематеріальні активи;
- г) цінні папери;
- д) паї.

2. *Що не належить до форм оціночної діяльності відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами з оцінки майна?*

- а) практична діяльність з оцінки майна;
- б) консультаційна діяльність з оцінки майна;
- в) рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна);
- г) наукова діяльність оцінювачів з проблем оцінки майна;
- д) навчальна діяльність оцінювачів.

3. *Який досвід практичної діяльності повинні мати фахівці з оцінки майна, позитивна рекомендація яких є однією з обов'язкових умов отримання особою кваліфікаційного свідоцтва оцінювача?*

- а) ця умова не визначена нормативно-правовими актами з оцінки майна як обов'язкова;
- б) тривалість практичної діяльності фахівців не визначена нормативно-правовими актами з оцінки майна;
- в) один рік;
- г) два роки;
- д) більше двох років.

4. *Яка вимога не є обов'язковою щодо набуття особою статусу оцінювача?*

- а) закінчена вища освіта;
- б) стажування протягом одного року у складі суб'єкта оціночної діяльності;
- в) громадянство України;
- г) успішне складання кваліфікаційного іспиту;
- д) наявність кваліфікаційного свідоцтва оцінювача.

5. *Який метод є специфічним для оцінки майнових прав інтелектуальної власності?*

- а) витратний;
- б) дохідний;
- в) порівняльний;
- г) метод роялті;
- д) специфічні методи не застосовуються.

6. *Оцінювачі – це:*

- а) фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності;
- б) юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності;
- в) особи, які склали кваліфікаційний іспит та одержали кваліфікаційне свідоцтво оцінювача
- г) органи державної влади, які отримали повноваження на здійснення оціночної діяльності;
- д) органи місцевого самоврядування, які отримали повноваження на здійснення оціночної діяльності.

Тема 5. Професійні консультанти з інтелектуальної власності

План

1. Консалтинг у сфері інтелектуальної власності: сутність, функції та види. Юридичний консалтинг у сфері інтелектуальної власності.

2. Професійні та особистісні характеристики консультанта з інтелектуальної власності. Матриця «підприємництво / професіоналізм консалтингу».

3. Зовнішній консалтинг та внутрішньофірмове консультування, їх особливості та організаційні форми. Місце та роль юрисконсульта підприємства у внутрішньому консультуванні з інтелектуальної власності.

4. Експертна, проектна та процесна моделі консультування. Технологія консультування. Оцінка діяльності консультанта з інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Які головні ознаки притаманні інтелектуальному (професіональному) та підприємницькому векторам консалтингу? Визначте на базі матриці «професіоналізм / підприємництво» зміст та головні напрями оптимізації сполучення цих характеристик консалтингу в сфері інтелектуальної власності

2. Охарактеризуйте головні функції консалтингу у сфері інтелектуальної власності.

3. Визначте зміст та головні напрями юридичного консалтингу у сфері інтелектуальної власності.

4. Порівняйте зовнішнє та внутрішнє (внутрішньофірмове) консультування з питань інтелектуальної власності, визначте їх спільні риси та особливості.

5. Охарактеризуйте діяльність юрисконсульта підприємства.

6. Розкрийте зміст головних моделей консультування з питань інтелектуальної власності.

7. Що вважати результатом діяльності консультанта з питань інтелектуальної власності та як його оцінити?

Практичне завдання

1. Оцініть за десятибальною шкалою (мінімальна оцінка – 1, максимальна – 10) представлені у табл. 4 характеристики діяльності консалтингової фірми в сфері інтелектуальної власності. Визначте на основі експертних оцінок її сегмент у матриці професіоналізм/підприємництво консалтингу та напрями підвищення її конкурентоспроможності.

Характеристики діяльності консалтингової фірми

№	Характеристики	Експертна оцінка (бали)
	1. Кадрова політика	
1.1.	Фірма залучає для консультаційної діяльності молодих спеціалістів-випускників юридичних вузів	
1.2.	Відсутня внутрішньофірмова система підвищення кваліфікації консультантів у різних формах, орієнтація на самонавчання консультантів	
	2. Стратегія фірми	
2.1.	Продуктова: стратегія постійного діапазону консультаційних послуг	
2.2.	Клієнтська: орієнтація на постійне коло базових клієнтів	
2.3.	Бізнес: стратегія обмеженого зростання	
	3. Маркетинг	
3.1.	Самомаркетинг консультантів у формі публікацій у спеціальних виданнях	
	Рівень професіоналізму	
	Рівень підприємництва	

Тестові запитання

1. Назвіть спільну рису зовнішнього і внутрішнього (внутрішньофірмового) консультування:

- а) незалежність консультанта;*
- б) всебічна інформованість про проблему фірми;*
- в) професіоналізм консультанта;*
- г) довіра з боку персоналу фірми;*
- д) необмежений контроль фірми.*

2. Від чого у першу чергу залежить якість консалтингової послуги в сфері інтелектуальної власності?

- а) професіоналізм консультанта;
- б) методи консультування;
- в) величина гонорару консультанта;
- г) професіоналізм консультанта і клієнта;
- д) модель консультування.

3. Якій моделі консультування характерні консультант-клієнтські відносини у формі «доктор-пацієнт»?

- а) експертне консультування;
- б) проектне консультування;
- в) процесне консультування;
- г) навчальний консалтинг;
- д) стратегічний консалтинг.

4. Консультант-партнер – це:

- а) найманий працівник консалтингової фірми;
- б) юрисконсульт фірми;
- в) член консультативної команди консалтингової фірми;
- г) консультуючий співвласник консалтингової фірми;
- д) керівник консультативної служби фірми.

5. Що з перерахованого не є функцією клієнта при проектному консультуванні?

- а) самостійне визначення проблеми;
- б) впровадження рекомендацій консультанта;
- в) оцінка роботи консультанта;
- г) контроль за діяльністю консультанта;
- д) формування команди фахівців для роботи з консультантом.

Змістовий модуль III. РЕГУЛЮВАННЯ ТА РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСІОНАЛІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 6. Регулювання діяльності фахівців з інтелектуальної власності

План

1. Міжнародне регулювання діяльності в сфері інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності.
2. Національне та корпоративне регулювання в сфері інтелектуальної власності. Саморегулювання.
3. Регулювання та саморегулювання діяльності патентних повірених, оцінювачів, консультантів з інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Назвіть суб'єкти, що здійснюють регулювання діяльності в сфері інтелектуальної власності на національному та міжнародному рівнях.
2. Які основні функції Всесвітньої організації інтелектуальної власності?
3. Назвіть основні напрями державного регулювання діяльності патентних повірених в Україні.
4. Опишіть порядок атестації та реєстрації патентних повірених.
5. Як в Україні здійснюється державний контроль за діяльністю патентних повірених?
6. Які функції виконують громадянські об'єднання та організації саморегулювання патентних повірених в Україні?
7. Назвіть державні органи, що здійснюють регулювання оціночної діяльності.
8. Яка в Україні передбачена відповідальність за порушення законодавства про оціночну діяльність?

9. Назвіть саморегулювні організації оцінювачів в Україні. Які їх повноваження?

10. У чому полягають спільні та особливі завдання саморегулювання та державного регулювання діяльності професійних консультантів з інтелектуальної власності?

Практичне завдання

Під час приватної поїздки до Нідерландів громадянин України Іванченко придбав та привіз на батьківщину цибулини нового сорту тюльпанів та почав їх розводити в своєму фермерському господарстві. Морозостійкість сорту була набагато вище, ніж у інших сортів, що розводилися в Україні. Через 4 роки, провівши спільно з агроакадемією попередні випробування, Іванченко подав заявку на отримання патенту на новий сорт тюльпанів. Після проведення випробувань був виданий патент на новий сорт тюльпанів, що на той момент вже був достатньо розповсюджений в Нідерландах і ввозився в інші країни. Голландські селекціонери звернулися з позовом про визнання патенту недійсним.

Дайте відповідь на такі питання:

1. До якої організації мали звернутися голландські селекціонери, на які нормативні акти мали спиратися при підготовці позову?

2. Які існують ознаки патентоздатності нових сортів рослин та який порядок їх патентування?

3. У чому полягає порушення права на винахід?

4. Які наслідки можуть бути, якщо патент буде визнано недійсним?

Тестові запитання

1. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) є однією з спеціалізованих організацій, а саме:

- а) ОЕСР;
- б) Європейської комісії;
- в) ООН;
- г) СОТ;
- д) МВФ.

2. До складу Всесвітньої організації інтелектуальної власності входить:

- а) Генеральна Асамблея ВОІВ;
- б) Конференція ВОІВ;
- в) Координаційний комітет ВОІВ;
- г) Міжнародне бюро (секретаріат) ВОІВ;
- д) всі відповіді правильні.

3. Який державний орган відповідно до вимог законодавства України забезпечує публікацію відомостей про патентних повірених, внесених до Державного реєстру, в офіційному бюлетені «Промислова власність»?

- а) Державна служба фінансового моніторингу України;
- б) Фонд державного майна України;
- в) Державна служба України з питань захисту персональних даних;
- г) Державна служба інтелектуально власності України;
- д) Державна реєстраційна служба України.

4. Згідно з Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» органом державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності в Україні, в першу чергу, є:

- а) Державна служба фінансового моніторингу України;
- б) Фонд державного майна України;
- в) Державна служба України з питань захисту персональних даних;
- г) Державна служба інтелектуально власності України
- д) Державна реєстраційна служба України.

5. До саморегульвних громадських організацій України не належить:

- а) Українське товариство оцінювачів;
- б) Спілка оцінювачів землі;
- в) Спілка оцінювачів України;
- г) Всеукраїнська спілка експертів-оцінювачів;
- д) Громадське об'єднання «Оцінювачі України».

6. Саморегулівні організації оцінювачів здійснюють такі повноваження з громадського регулювання оціночної діяльності:

а) контроль за виконанням положень (національних стандартів) оцінки майна та інших нормативно-правових актів з оцінки майна, забезпеченням належної якості оцінки майна, яка проводиться оцінювачами – її членами;

б) участь у розробленні нормативно-правових актів з оцінки майна;

в) участь у професійній підготовці оцінювачів;

г) захист своїх членів у питаннях судового та досудового вирішення спорів, пов'язаних з оцінкою майна, відповідно до законодавства;

д) всі відповіді правильні.

Тема 7. Установи з інтелектуальної власності в Україні. Громадські організації

План

1. Юридичний статус, завдання, напрями діяльності та організаційна структура Державної служби інтелектуальної власності України.

2. Мета, завдання, юридичний статус, права та обов'язки Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (Укрпатент). Патентно-інформаційні фонди. Патентно-інформаційна база експертизи (ПІБ).

3. Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП). Державне підприємство «Інтелзахист».

4. Громадські організації, що діють у сфері інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Які функції покладено на Державну службу інтелектуальної власності України?
2. Опишіть організаційну структуру Державної служби інтелектуальної власності України та назвіть завдання її департаментів.
3. Назвіть мету та завдання діяльності Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (Укрпатент).
4. На які державні підприємства покладено обов'язки в сфері захисту авторських та суміжних прав?
5. Чи можна вважати успішною діяльність українських громадських організацій у сфері захисту прав інтелектуальної власності?

Практичні завдання

Приватний підприємець Волкова В.В. має намір отримати сертифікат суб'єкта оціночної діяльності. За консультацією з цього питання вона звернулася до вашої юридичної фірми.

Надайте їй відповідь на такі питання:

1. Які органи державної влади в Україні здійснюють за-раз регулювання оціночної діяльності?
2. Які законодавчі акти регулюють в Україні порядок набуття права на заняття оціночною діяльністю?
3. Яку роль має і за якими напрямками здійснюється підвищення кваліфікації суб'єктів оціночної діяльності в умовах конкурентного ринку ?
4. Якими методологічними підходами до економічної оцінки майна необхідно володіти для отримання сертифікату?

Тестові запитання

1. До основних завдань Державної служби інтелектуальної власності України належить:

а) реалізація державної політики у сфері інтелектуальної власності;

б) організація в установленому порядку експертиз об'єктів права інтелектуальної власності та видача патентів/свідоцтв на об'єкти права інтелектуальної власності;

в) здійснення державної реєстрації та ведення обліку об'єктів права інтелектуальної власності;

г) здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності та представлення інтересів України з питань охорони прав на об'єкти права інтелектуальної власності у міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

д) організація роботи з підготовки та перепідготовки спеціалістів з питань інтелектуальної власності.

2. На яке з міністерств України покладено відповідальність за здійснення політики у сфері інтелектуальної власності?

а) Міністерство внутрішніх справ України;

б) Міністерство доходів і зборів України;

в) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;

г) Міністерство освіти і науки України;

д) Міністерство юстиції України.

3 Експертиза заявок на об'єкти промислової власності є функцією:

а) Всеукраїнської асоціації представників у справах інтелектуальної власності;

б) Державного підприємства «Інтелзахист»;

в) Укрпатенту;

г) Державного підприємства «Українське агентство з авторських і суміжних прав» (УААСП);

д) Державної служби інтелектуальної власності?

4. *Організація і забезпечення ведення Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок для маркування примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних є завданням:*

- а) Всеукраїнської асоціації представників у справах інтелектуальної власності;
- б) Державного підприємства «Інтелзахист»;
- в) Укрпатенту;
- г) Державного підприємства «Українське агентство з авторських і суміжних прав» (УААСП);
- д) Державної служби інтелектуальної власності?

5. *Підготовку до державної реєстрації об'єктів авторського права і суміжних прав та видачі автору охоронного документу за бажанням автора здійснює:*

- а) Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг;
- б) Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП);
- в) Державне підприємство «Українського інституту промислової власності» (ДП «Укрпатент»);
- г) Інститут інтелектуальної власності;
- д) Державне підприємство «Інтелзахист».

6. *Функцію підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері інтелектуальної власності виконує:*

- а) Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг;
- б) Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП);
- в) Державне підприємство «Українського інституту промислової власності» (ДП «Укрпатент»);
- г) Інститут інтелектуальної власності;
- д) Державне підприємство «Інтелзахист».

7. *Питаннями боротьби з порушеннями прав на об'єкти інтелектуальної власності, більшою мірою суміжними правами, опікується:*

- а) Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг;
- б) Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП);
- в) Державне підприємство «Українського інституту промислової власності» (ДП «Укрпатент»);
- г) Інститут інтелектуальної власності;
- д) Державне підприємство «Інтелзахист».

8. *Організовує в установленому порядку експертизу об'єктів права інтелектуальної власності та видає патенти/свідоцтва на об'єкти права інтелектуальної власності:*

- а) Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг;
- б) Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП);
- в) Державне підприємство «Українського інституту промислової власності» (ДП «Укрпатент»);
- г) Державна служба інтелектуальної власності України;
- д) Державне підприємство «Інтелзахист».

8. *Товариство винахідників і раціоналізаторів України:*

- а) здійснює патентування вітчизняних винаходів за кордоном і навпаки;
- б) займається популяризацією винахідницької діяльності, надає винахідникам і раціоналізаторам посильну допомогу в їх діяльності;
- в) опікується інтересами правоволодільців знаків;
- г) підвищує кваліфікацію патентних повірених, патентознавців, професійних оцінювачів прав на об'єкти інтелектуальної власності, державних службовців тощо;
- д) сприяє доведенню основних проблем, що існують у сфері інтелектуальної власності, до відома законодавчої та виконавчої гілок влади.

9. Українська асоціація власників товарних знаків:

а) здійснює патентування вітчизняних винаходів за кордоном і навпаки;

б) займається популяризацією винахідницької діяльності, надає винахідникам і раціоналізаторам посильну допомогу в їх діяльності;

в) опікується інтересами правоволодільців знаків;

г) підвищує кваліфікацію патентних повірених, патентознавців, професійних оцінювачів прав на об'єкти інтелектуальної власності, державних службовців тощо;

д) сприяє доведенню основних проблем, що існують у сфері інтелектуальної власності, до відома законодавчої та виконавчої гілок влади.

10. Всеукраїнська асоціація інтелектуальної власності:

а) здійснює патентування вітчизняних винаходів за кордоном і навпаки;

б) займається популяризацією винахідницької діяльності, надає винахідникам і раціоналізаторам посильну допомогу в їх діяльності;

в) опікується інтересами правоволодільців знаків;

г) підвищує кваліфікацію патентних повірених, патентознавців, професійних оцінювачів прав на об'єкти інтелектуальної власності, державних службовців тощо;

д) сприяє доведенню основних проблем, що існують у сфері інтелектуальної власності, до відома законодавчої та виконавчої гілок влади.

Тема 8. Бази даних та інформаційно-довідкові системи з інтелектуальної власності

План

1. Зміст і призначення бази даних (БД) та інформаційно-довідкових систем (ІДС) з інтелектуальної власності.
2. Характеристика національних та зарубіжних БД та ІДС щодо винаходів (корисних моделей).
3. Українські та міжнародні БД та ІДС щодо знаків для товарів і послуг.
4. Використання БД та ІДС щодо промислових зразків в Україні та світі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Яке призначення БД та ІДС з інтелектуальної власності?
2. Яка інформація представлена у БД «Електронна версія акумулятивного офіційного бюлетеня «Промислова власність»?
3. Назвіть відомі Вам українські БД щодо винаходів (корисних моделей). Яку інформацію містять БД «Перспективні винаходи України», «Винаходи (корисні моделі) в Україні» та «Відомості про заявки на винаходи, які прийняті до розгляду»?
4. З яких БД та ІДС можна дізнатися про винаходи (корисні моделі) зарубіжних країн?
5. Яку інформацію містять БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг», «Відомості щодо міжнародних реєстрацій знаків, які заявлено в Україну відповідно Мадридської системи» та «Відомості про добре відомі знаки в Україні»?
6. Які міжнародні ІДС використовують при реєстрації знаків?
7. З яких БД можна дізнатися про промислові зразки, зареєстровані в Україні, або про такі, патенти на які визнані недійсними або втратили чинність?
8. Чи існує міжнародна класифікація промислових зразків?

Практичні завдання

1. Зайдіть на Інтернет-сторінку Державної служби інтелектуальної власності України (<http://sips.gov.ua>), знайдіть інтерактивні посилання на національні бази даних та інформаційно-довідкові системи, які містять інформацію щодо суб'єктів та об'єктів інтелектуальної власності. Охарактеризуйте дані, що містяться в кожній з представлених БД та ІДС.

2. На тій самій Інтернет-сторінці знайдіть посилання на Перелік зарубіжних науково-технічних баз даних та довідкових ресурсів та на Перелік адрес зарубіжних баз даних об'єктів промислової власності, до яких надається безоплатний доступ в Інтернеті. Яку саме інформацію можна отримати, використовуючи зазначені в Переліках бази даних?

Тестові запитання

1. *В якій БД міститься інформація про бібліографічні дані, реферати, формули та описи до патентів?*

- а) інтерактивна БД «Промислові зразки, зареєстровані в Україні»;
- б) спеціалізована БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні»;
- в) БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;
- г) БД «Відомості про добре відомі знаки в Україні»;
- д) БД «Відомості про свідоцтва України на знаки для товарів і послуг дія яких припинена, або які визнано недійсними».

2. *Яка БД містить інформацію про запатентовані в Україні перспективні винаходи у конкретних галузях діяльності, які з великою вірогідністю можуть успішно використовуватися (застосовуватися) у майбутньому?*

- а) інтерактивна БД «Промислові зразки, зареєстровані в Україні»;
- б) БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;

в) спеціалізована БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні»;

г) БД «Відомості про добре відомі знаки в Україні»;

д) БД «Перспективні винаходи України».

3. Яка БД містить бібліографічні дані та зображення промислових зразків?

а) БД «Відомості про свідоцтва України на знаки для товарів і послуг дія яких припинена, або які визнано недійсними»;

б) інтерактивна БД «Промислові зразки, зареєстровані в Україні»

в) БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;

г) БД «Відомості про добре відомі знаки в Україні»;

д) БД «Перспективні винаходи України».

4. Яка БД містить відомості про свідоцтва на торговельні марки, внесені до відповідного державного реєстру з 1993 року?

а) спеціалізована БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні»;

б) БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;

в) БД «Відомості про добре відомі знаки в Україні»;

г) БД «Перспективні винаходи України»;

д) інтерактивна БД «Промислові зразки, зареєстровані в Україні»?

5. Яка БД містить інформацію про торговельні марки, що визнані добре відомими в Україні в установленому порядку та відомості про які опубліковано в офіційному бюлетені «Промислова власність»?

а) спеціалізована БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні»;

б) БД «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;

- в) інтерактивна БД «Промислові зразки, зареєстровані в Україні»;
- г) БД «Відомості про добре відомі знаки в Україні»;
- д) БД «Перспективні винаходи України».

6. Яка ІДС містить відомості, відображені у відповідних міжнародних класифікаторах та являють собою електронні версії українського перекладу офіційного автентичного англомовного тексту, опублікованого Всесвітньою організацією інтелектуальної власності?

- а) ІДС «Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніццька класифікація). Десята редакція»;
- б) ІДС «Міжнародна класифікація зображувальних елементів знаків (Віденська класифікація). Сьома редакція»;
- в) ІДС «Міжнародна патентна класифікація. Українська версія»;
- г) ІДС «Міжнародна класифікація промислових зразків» (Локарнська класифікація). Дев'ята редакція»;
- д) всі відповіді правильні.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Бабенко, В. А. Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посіб. / В. А. Бабенко, А. П. Лимар. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. – 151 с.

Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку [Текст] : моногр. / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. – К. : Знання, 2008. – 687 с.

Бромберг, Г. В. Интеллектуальная собственность. Общий курс [Текст] / Г. В. Бромберг. – М. : А-Приор, 2009. – 336 с.

Економіка інтелектуальної власності [Текст] : навч. посібник / П. М. Цибульов, П. В. Солошенко, Л. Ю. Цибульська. – Маріуполь : Рената, 2010. – 147 с.

Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-ХІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

Закон України «Про громадські об'єднання» Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4572-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>

Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-ХІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 № 3687-ХІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16.06.1999 № 752-XIV [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/752-14>

Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 № 3689-ХІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 № 3688-ХІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>

Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» від 05.11.1997 № 621/97-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621/97-вр>

Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 № 2658-III [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посіб. / О. М. Стороженко, Г. В. Уманців, О. В. Фоміна. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 456 с.

Конов, Ю. П. Рынок интеллектуальной собственности [Текст] / Ю. П. Конов, Л. П. Гончаренко. – М. : Экономика, 2010. – 540 с.

Конов, Ю. П. Экономика интеллектуальной собственности [Текст] : учебник / Ю. П. Конов, Л. П. Гончаренко. – М. : Экономика, 2011. – 504 с.

Лукичева, Л. И. Управление интеллектуальным капиталом [Текст] / Л. И. Лукичева. – М. : Омега-Л, 2008. – 560 с.

Манжура, О. В. Интеллектуальна власність як чинник економіки знань [Текст] : моногр. / О. В. Манжура. – Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервис», 2011. – 179 с.

Марченко, О. С. Консалтингові ресурси національних інноваційних систем. Економіко-теоретичний аналіз [Текст] : / Марченко О. С. – Харків, Право, 2008. – 280 с.

Марченко, О. С. Ринок послуг юридичного консалтингу в умовах інноваційного розвитку національної економіки [Текст] : / Марченко О. С. – Харків, Кортес-2001, 2007. – 132 с

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)» 10.08.1994 № 545 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/938-97-п>

Салихов, Б. В. Интеллектуальный капитал организации. Сущность, структура и основы управления [Текст] / Б. В. Салихов. – М. : Дашков и Ко, 2008. – 156 с.

Указ Президента України «Про затвердження Положення

про Державну службу інтелектуальної власності України» від 08.04.2011 № 436/2011 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436/2011>

Федулова, Л. І. Економіка знань [Текст] : підруч. / Л. І. Федулова. – К. : НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України, 2009. – 480 с.

Федулова, Л. І. Інтелектуальна власність у національній інноваційній системі: науково-аналітична доповідь [Текст] / Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук, В. К. Хаустов. – К. : Ін-т екон. та прогнозув., 2010. – 215 с.

Цибульов, П. М. Введення до інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. / П. М. Цибульов. – К. : «Держ. Ін-т інтел. власн.», 2008. – 124 с.

Цибульов, П. М. Управління інтелектуальною власністю [Текст] / П. М. Цибульов. – К. : «Держ. Ін-т інтел. власн.», 2009. – 312 с.

Економіка знань [Текст] : кол. моногр. / Л. Г. Белова, В. П. Колесов, В. Л. Макаров и др. ; отв. ред. В. П. Колесов. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 432 с.

Ястремська, О. М. Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посіб. / О. М. Ястремська, Д. О. Ріпка. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2010. – 279 с.

4. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ ПРИ ВИВЧЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВВЕДЕННЯ ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

ОФІЦІЙНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ САЙТИ

- ▶ portal.rada.gov.ua – Сайт Верховної Ради України.
- ▶ www.president.gov.ua – Сайт Президента України.
- ▶ <http://www.kmu.gov.ua/> – Сайт Кабінету Міністрів України.
- ▶ <http://www.me.gov.ua/> – Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
- ▶ <http://www.minfin.gov.ua/> – Сайт Міністерства фінансів України.

- <http://www.mon.gov.ua/> – Сайт Міністерства освіти і науки України.
- <http://sips.gov.ua/> – Сайт Державної служби інтелектуальної власності України.
- <http://www.spfu.gov.ua> – Сайт Фонду державного майна України.
- <http://www.uipv.org/> – Сайт Державного підприємства «Український інститут промислової власності».
- <http://uacrr.kiev.ua/> – Сайт Державного підприємства «Українське агентство з авторських та суміжних прав»
- <http://www.wipo.int> – Сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
- <http://www.eapo.org/ru/> – Сайт Євразійської патентної організації.
- <http://www.epo.org/> – Сайт Європейського патентного відомства.
- <http://www.inta.org> – Сайт Міжнародної асоціації товарних знаків.
- <http://www.bank.gov.ua/> – Сайт Національного банку України.
- <http://www.sta.gov.ua/> – Сайт державної податкової адміністрації.
- <http://radakmu.org.ua> – Сайт Ради підприємців України при КМУ.
- <ftp://web.nlau.net> – локальна комп'ютерна мережа академії, де надається додаткова літератури для самостійної роботи студентів.

5. ЗАПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття та загальна характеристика інтелектуальної власності.
2. Еволюція інтелектуальної власності.
3. Сучасні тенденції розвитку діяльності у сфері інтелектуальної власності в Україні та зарубіжних країн.
4. Набуття та охорона прав інтелектуальної власності.
5. Професійні послуги у сфері інтелектуальної власності: юридичні, патентно-інформаційні, оціночні, консалтингові.
6. Особливості діяльності та оплата послуг працівників у сфері інтелектуальної власності.
7. Професійні обов'язки, повноваження та відповідальність працівників у сфері інтелектуальної власності.
8. Вимоги до особистих якостей працівників у сфері інтелектуальної власності.
9. Етичні норми діяльності представників у справах інтелектуальної власності.
10. Представники у справах інтелектуальної власності: правовий статус, права, обов'язки, відповідальність.
11. Набуття, реалізація і припинення права займатися діяльністю патентного повіреного.
12. Основні функції та види професійних послуг патентних повірених.
13. Організаційні форми діяльності патентних повірених.
14. Зміст, форми та напрями професійної оціночної діяльності.
15. Основні види оціночних послуг. Особливості оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
16. Права, обов'язки та відповідальність оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності.
17. Організаційні форми суб'єктів оціночної діяльності.
18. Набуття та позбавлення прав на заняття оціночною діяльністю.
19. Кваліфікаційне свідоцтво оцінювача: умови отримання та підтвердження; порядок прийняття рішення про видачу, позбавлення, зупинення дії.

20. Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності: порядок видачі; умови відмови у видачі; порядок анулювання.

21. Сутність, функції та види консалтингу в сфері інтелектуальної власності. Юридичний консалтинг в сфері інтелектуальної власності.

22. Професійні та особистісні характеристики консультанта з інтелектуальної власності. Матриця «підприємництво / професіоналізм консалтингу».

23. Зовнішній консалтинг: сутність, організаційні форми.

24. Особливості та завдання внутрішньофірмового консультування.

25. Місце та роль юрисконсульта підприємства у внутрішньому консультуванні з інтелектуальної власності.

26. Технологія та моделі консультування з питань інтелектуальної власності.

27. Оцінка діяльності консультанта з інтелектуальної власності.

28. Міжнародне регулювання діяльності в сфері інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності.

29. Національне та корпоративне регулювання в сфері інтелектуальної власності.

30. Організаційна структура Державної служби інтелектуальної власності України, завдання її департаментів.

31. Функції Державної служби інтелектуальної власності України.

32. Мета, завдання, юридичний статус, права та обов'язки Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (Укрпатент).

33. Патентно-інформаційні фонди. Патентно-інформаційна база експертизи (ПІБ).

34. Головні завдання Державного підприємства «Українське агентство з авторських та суміжних прав» (ДП УААСП).

35. Функції та завдання Державного підприємства «Інтелзахист».

36. Основні напрями державного регулювання діяльності патентних повірених в Україні.

37. Порядок атестації та реєстрації патентних повірених.
38. Контроль за діяльністю патентних повірених в Україні.
39. Функції громадянських об'єднань та організацій саморегулювання патентних повірених в Україні.
40. Державні органи, що здійснюють регулювання оціночної діяльності.
41. Відповідальність за порушення законодавства про оціночну діяльність в Україні.
42. Повноваження саморегулювних організацій оцінювачів в Україні.
43. Державне регулювання та саморегулювання діяльності професійних консультантів з інтелектуальної власності.
44. Зміст і призначення бази даних (БД) та інформаційно-довідкових систем (ІДС) з інтелектуальної власності.
45. Характеристика національних БД та ІДС щодо винаходів (корисних моделей).
46. Зарубіжні БД та ІДС щодо винаходів (корисних моделей).
47. Українські БД та ІДС щодо знаків для товарів і послуг.
48. Міжнародні ІДС, які використовують при реєстрації знаків.
49. Використання БД та ІДС щодо промислових зразків в Україні та світі.
50. Міжнародна класифікація промислових зразків.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Кафедра економічної теорії використовує такі критерії оцінювання рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни «Введення до інтелектуальної власності» для студентів денної форми навчання.

При проведенні *поточного модульного контролю*:

Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з модулю, можливі окремі несуттєві недоліки
9	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок
8	Добре засвоєння матеріалу з модулю, але є окремі помилки
7	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
6	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки

При проведенні іспиту:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни; 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни розуміння їх значення для практичної роботи
35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, що уможливило подальше навчання і майбутню роботу за професією; 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Помилки та суттєві неточності при відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або усунення за допомогою викладача.

30	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, що уможливило подальше навчання і майбутню роботу за професією;</p> <p>2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником;</p> <p>3. Помилки при відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача</p>
25	<p>1. Прогалини в знаннях по значній частині основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни;</p> <p>2. Наявність суттєвих помилок при відповіді на іспиті;</p> <p>3. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без додаткової підготовки з цієї дисципліни</p>
0	<p>1. Відсутність знань по значній частині основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

Підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою:

90-100	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками
75-79	C	ДОБРЕ – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок
70-74	D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-69	E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії
0	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти

Навчальне видання

Електронне видання

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ВВЕДЕННЯ ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ”**

(галузь знань 1801 «Специфічні категорії»,
освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»,
спеціальність 8.18010011 «Інтелектуальна власність»)

для студентів денної форми навчання

У к л а д а ч : О. С. Марченко,
О. О. Чуприна

Відповідальний за випуск *Л. С. Шевченко*